HUGO PRATT

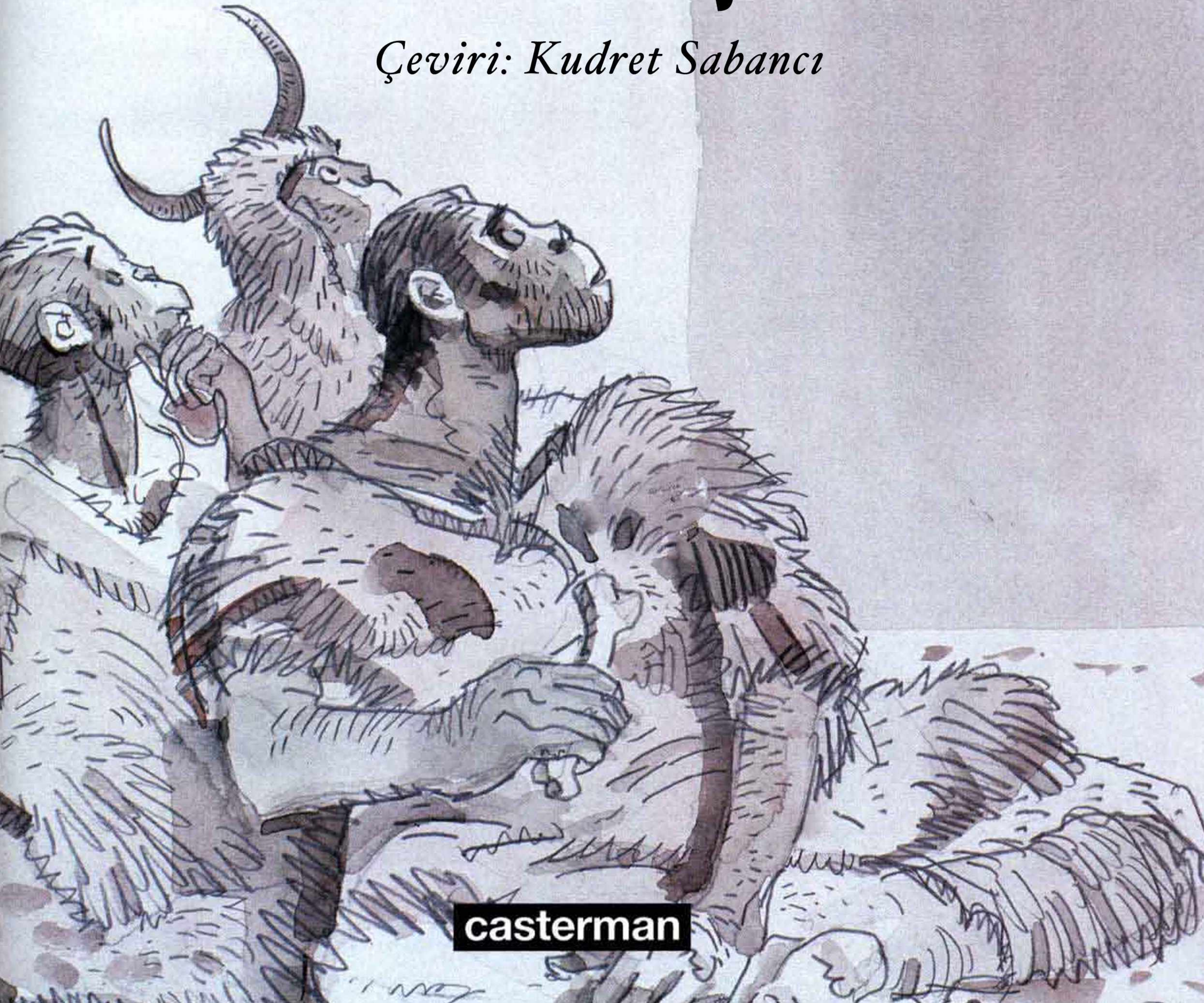
AY

Hugo Pratt

AY

Çeviri: Kudret Sabancı

casterman

SENCE
UYUYOR MU?
HAYIR!

HEY, CORTO MALTESE,
BURADA, BORGES'TE
NE İŞİN VAR?
FOSFORITO'YLA
BULAŞACAĞIM

FOSFORITO MU?
NE TUHAFSIN?
EVET, YİNE
BİR KADIN
MESELESİ
OLMASIN...

SEN DE TUHAFSIN:
HEM İLK DÖRDÜN
EVRESİNDESİN HEM DE
ÇİFTSİN, BULUTLARIN
ÖNÜNDEN GEÇİYORSUN.
ÜSTELİK ÜÇ GECEDİR
HEP AYNISIN.

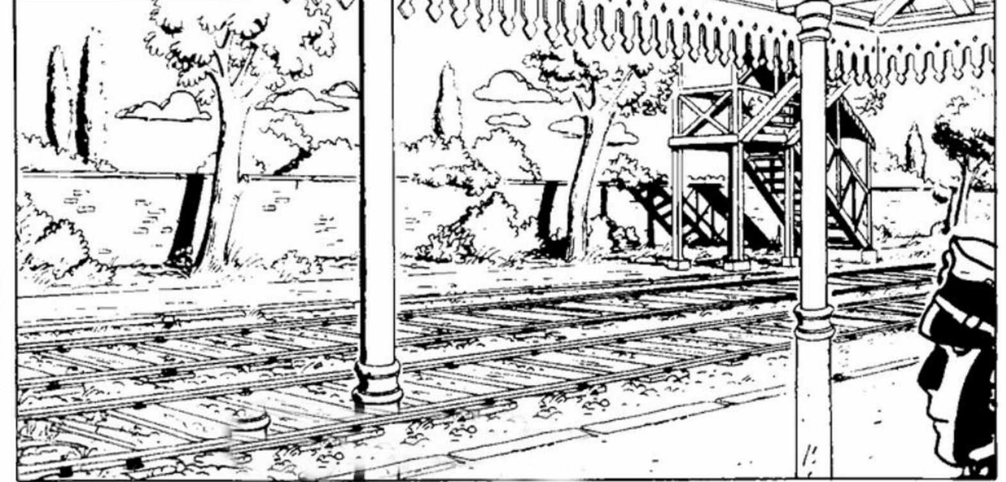

BİZİM NE
OLDUĞUMUZU YA DA
BENİM NE OLDUĞUMU
NASIL ANLAYABİ-
LİRSİN Kİ? BURADA,
BORGES'TE,
BEN ÇİFTİM!...

ÜSTELİK
BÜYÜMEYE DE
HİÇ NİYETİMİZ YOK.
BÖYLE İYİYİZ!

BÜYÜMEK
İSTEMEYEN
BİRİNİ
TANIDIM.
SANIYORUM
HÂLÂ
KENSINGTON
GARDEN'DE
DURUYOR.

ONU BİZ DE TANIYORUZ!
BORG

UYAN,
CORTO MALTESE!

Önsöz

*Bir süre önce Pratt'in benimle **Ay** hakkında konuştuğu bir kaset buldum. Bu konuşmaya küçük bir kitap yapma fikriyle başlamıştık ama sonra hiçbir şey çıkmadı. Ama bu düşüncelerden bazılarını tekrar duymak güzeldi:*

*"Çocukken, Etiyopya'da, **Ay**'ı bir gemi gibi görürdüm, bir feluçe, gümüş bir gondol gibi. Daha sonra Arapların onu her zaman yeni bir hikayeye yelken açmaya hazır yelkenli bir gemi olarak gördüklerini keşfettim.*

***Ay**'ı, çizgi romanlarımdaki karakterlerden biriymiş gibi hikayelerde çizme ihtiyacını hep hissettim. **Ay**, içinde belli bir nostaljiyi de taşıyan gizemli bir varlıktır. Geceleri **Ay**'a bakmayı severim, tüm nostaljinin yıldızlardan oluşan bir duvarla çevrili **Ay**'da sona erdiğini düşünmeyi severim.*

***Ay**'la birlikte insan ya hayal kurar ya da itiraf eder.*

*Bir keresinde, Tango adlı öyküde, Corto'nun tartıştığı iki **Ay** çizmiştim.*

*Tesadüfen oldu: Bir **Ay** çizmiştim ve farkına varmadan, bir yaprak onu sakladığı için, bir tane daha çizdim. Birini silmem gerekirdi, ama birlikte iyi gittiklerini, bir şey önerdiklerini gördüm ve bu yüzden iki varlığı haklı çıkarmak için küçük bir hikaye uydurdum.*

*Bence **Ay**, yalnız insan için, yalnızlıkla yüzleşmeyi seçen insan için ideal bir arkadaştır. **Ay**, aristokratik bir seçim olarak kabul edilebilecek bu zevki bulmamıza yardımcı olur.*

*Aklıma küçük bir hikâye geliyor, **Ay**'ı bir kova suyun içine koyup kendine bakan ve onu yanında götüren bir adamın hikâyesi...".*

Vincenzo MOLLICA

RAI gazetecisi,

Hugo Pratt'in arkadaşı

Milyonlarca yıl boyunca insanlar yeryüzüne, toprağa baktılar.

Sonra başlarını kaldırdılar ve milyonlarca yıl boyunca gökyüzüne baktılar.

Ve Ay'ı gördüler.

VE GEMİ GÖKLERE DOĞRU YELKEN AÇTI

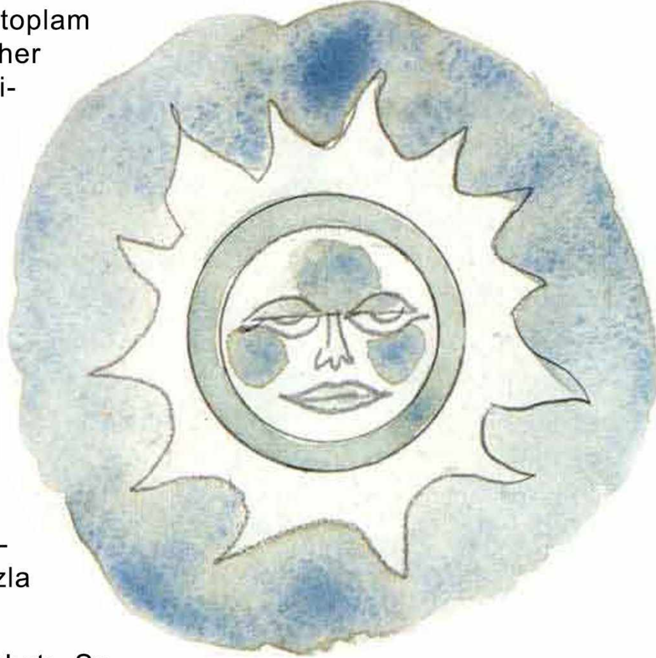
“Ur'dan çok önce, hatta tufandan çok önce Kasdim’de, isimlerini de değiştiren iki nehir arasında yaşıyorduk.

Sonra bir gün denizden yarı balık yarı insan bir varlık geldi, adı Oannes'ti, bize yazmayı ve bilimi öğretti. Bütün gün konuştu ve geceleri denize geri döndü. Oldukça sıkıcıydı.

Onunla birlikte, güney rüzgârı ve kafası hep bulutlarda olan bir dev de geldi.

Bizimle çok konuştular ve konuşmalarıyla bizi sıkıntıdan uyuttular ama saygımızdan gözlerimizi açık tuttuk.

Bu üstün varlıklara Abgal ya da Apkallu, yani büyük bilgeler denirdi ve kralımız Şakkanakkum’la matematiksel hesaplamalar üzerine tartışırlardı. Sibbit olarak da adlandırılan bu bilgeler toplam yedi kardeşti: Gallù altınla ilgili her şeyi biliyordu; Etemu yıldızları biliyordu; Uttuk sayıların, Lamastù ateşin, Lilû metallerin, Pazuzu rüzgârların ve Dagan suların sırrını biliyordu.

Bir gün her zamankinden daha fazla konuştular ve **Ay’**a ulaşmak için büyük bir gemi yapmaya karar verdiler, biz de onlara yardım teklif ettik, bizi rahat bırakıp gideceklerini umarak. Çok miktarda tuğla pişirdik ve onları Babil Kapısı yakınlarındaki Sennaar'da, Ay Tepesi’ne taşıdık ve Lamastù çok mutluydu çünkü çok fazla katran bulmuştu.

Yedi kişi büyük bir gizlilik içinde çalıştı. Sonunda gemi hazır olduğunda büyük bir ateş ve büyük bir gök gürültüsüyle uzaklaştı. Ve bize, denize indirilmek üzere inşa edilmiş olan büyük gizemli kulesini bıraktı.

Bugün bile, bize bıraktıkları çok katlı kuleye baktığımda, büyük yangınla cayır cayır yanarken, "Şükürler olsun ki gittiler" diye düşünüyorum ve Ay Tanrısı'nın bu şarlatanlara karşı bizim kadar sabırlı olup olmadığını merak ediyorum.”

M.Ö. üçüncü binyıldan bir Sümer tanığı olan Tagtug'un anlattıklarına göre.

AY TANRISI VE SÜMERLER

Ay kültü, Sümerler arasında yaygın olmasına rağmen, resmi olarak sadece Ur'da uygulanıyordu. Ay tanrısına özel bir tapınma olmasına rağmen, şehir diğer Sümer şehirleriyle aynı sonu paylaştı.

ANKH
LUNARE

AY ANKHI

Ankh, Mısır mitolojisinde ve sembolizminde yaygın olarak kullanılan bir semboldür. Ankh, "yaşam" veya "yaşam veren" anlamına gelir ve genellikle ölümsüzlüğü, yaşamın sürekliliğini ve kutsal enerjiyi temsil eder.

Ur, Mezopotamya'nın en büyük limanı olarak Arabistan'ın kumlarına açılıyor; Sümerler için bu, Ay tanrısının gözdesi olan gizemli Arabistan'a açılan kapıdır.

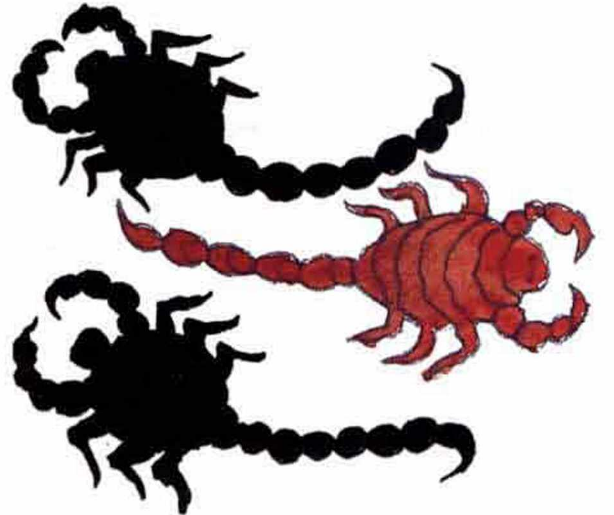
*Ay tanrısının birçok adı vardır: Ur halkı ona **Nanna** derken, Mezopotamya halkı ona **Sin** adını verir. Arabistan'ın bedevileri için **Sina Dağı**, İbraniler için **Sion Dağı**'dır. Ardından M.Ö. 2000'den itibaren **Ashimbar** adını almıştır. Bu isimler arasında, günümüzde de anlamlandırılarak anlaşılabilen tek isimdir, çünkü bu yalnızca bir ideogram olan "**Yalnız Gök Gezgini**" anlamına gelir.*

*Ay takvimini ölçü birimi olarak kullanan tüm uygarlıklarda, "**Ay**" ve "**ay**" terimleri içiçe girmiş, karıştırılmıştır; ay zamanının ana özelliği periyodik olmasıdır. Yinelenme ve yenilenme gizemi, bu gök cisminin özel bir anlam kazanmasını sağlar: Ay'ın evreleriyle bağlantılı periyodik ayinler, insanlığın ilk dini takviminin kökeninde yer alır.*

*Babil inancına göre, insanın yaratılışı yeni ay döneminde gerçekleşti. Yarım Ay, en eski zamanlardan, boğanın boynuzlarıyla özdeşleştirilmiştir. Babil tanrıları arasında, **Ay'ın Oğlu** olarak kabul edilen Boğa-Tanrı bulunuyordu.*

AKREP, SADIK YOLDAŞ

*Akrep, ayın mükemmel gece arkadaşıdır. Bu eklembacaklı, hem Sümerler hem de Babilliler için **Ay'**la bağlantılı çok sayıda eski efsanede bulunur. İlk yaratılışın Sami destanı olan Enumaelis'e göre akrep, tanrılarla savaşmak için sulardan gelmiştir; Ay tanrısının köşkünün savunması Masu Dağı'nın akrepleri tarafından sağlanmıştır.*

ANIMALE NOTTURNO
AMICO
DELLA LUNA

ŞABAT, İNCİL'DEKİ TATİL

Samilerin bir ay tanrısına taptıkları bilinmektedir. İbranilerin göçebe bir halk olduğu dönemde, yalnızca net evreleriyle ay, istikrarlı zamansal referansların işaretlerine sahip olmalarına izin veriyordu.

İsrailli bir ay tanrısına atıfta bulunan metinler bulmak çok zordur. Tektanrıcılık onu lekeleyebilecek her şeyi bastırmıştır.

*İbranice'de "**Ay**" anlamına gelen iki kelime vardır: **aydan gelen** anlamına gelen **Yerakh** ve **yeni ay** anlamına gelen **Khodesh**. Ayın evreleriyle dini bayramlar arasındaki yakın ilişkiye dikkat çekmek gerekir.*

Dolayısıyla yeni ay bayramı, en eski İsrail yasaları tarafından kasıtlı olarak görmezden gelinen ve sekizinci yüzyıl peygamberleri tarafından lanetlenen eski bir ay tanrısallığının izi olacaktır.

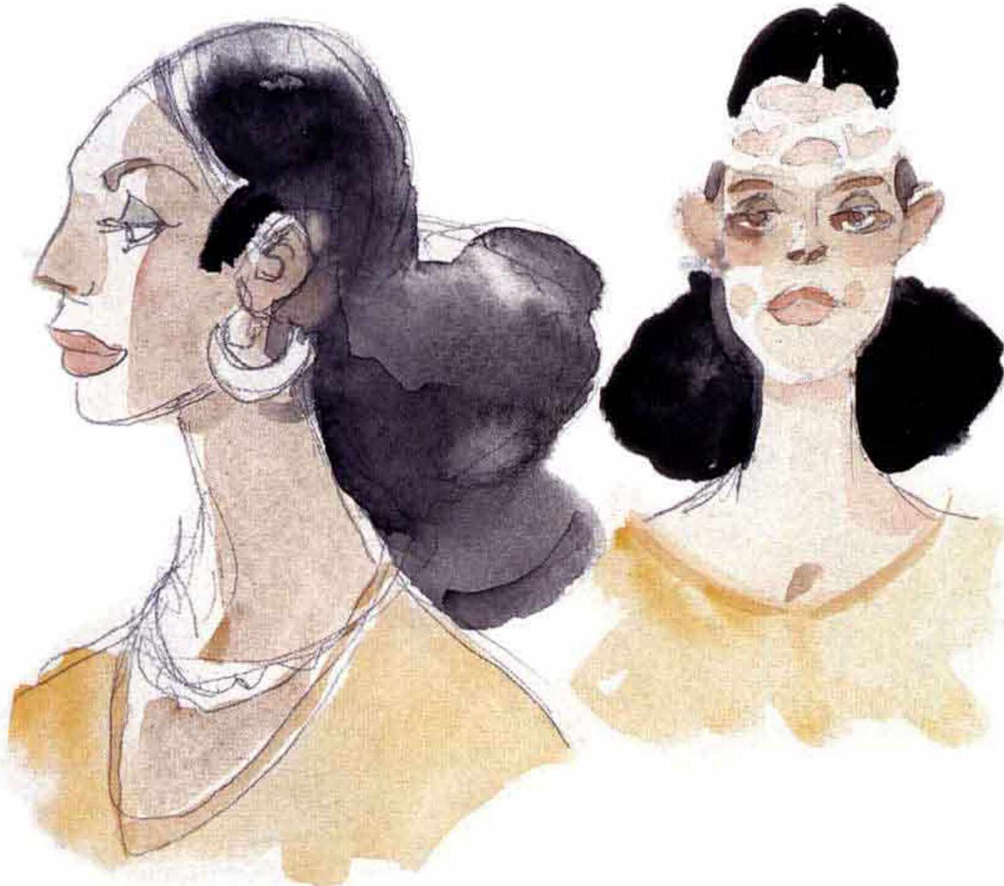
Çoğu bilgin Şabat ile dolunay bayramı arasında bir bağlantı kurmuştur. En yaygın görüş, Şabat'ın (Shabbat) shabatu, durmak fiilinden geldiğiydi: Şabat bu nedenle ayın ağarmasının durduğu zamandı.

Daha sonra, bu ay evrelerinden bağımsız olarak, her yedi günde bir düzenli bir Şabat bayramı fikri oluşur ve bu Şabat dinlenmesine doğru evrilir. Böylece Şabat, ayın "büyümesinin durduğu" gün değil, insanın "çalışmayı bıraktığı" gün olur.

Elbette Kutsal Kitap Şabat ile eski bir ay bayramı arasındaki bağlantıyı kurmaz: Yeşaya ve Hoşea'nın yeni ayın ve Şabat'ın herhangi bir dini kutlamasına karşı bedduaları, göçebe dönemden kalan eski bir geleneğin izlerinin varlığını gösteriyor gibi görünmektedir; buna göre Şabat, bir ay kültüyle bağlantılı, neşeli bir bayramdı; bu arada her şeyden önce dini ve katı bir dinlenme günü haline gelmişti.

Bu nedenle, Kanun tarafından dikte edilen yasaklarda ve peygamberlerin lanetlerinde, sürgün edilen kültlerin izleri bulunabilir. Astral kültler yine de İsrail'de devam etti; tehditler ve cezalar gerekliydi, çünkü İsrailliler düzenli olarak yıldızlara tapmaya geri dönüyorlardı.

İncil'de Yeşaya'dan bir pasajda (Yşa. 3, 18-19), Siyon oğullarının yasaları hiçe saydıklarını göstermek için taktıkları hilal şeklindeki mücevherler olan "lunitler "den bahsedilir. Kutsal Kitap yazarlarının Yahova'nın yıldızlar üzerindeki gücünü ısrarla anlatmaları, bu üstünlüğü diğer tanrılara gösterme ihtiyacına işaret eder.

HORUS'UN GÖZÜ VE TAKVİM

*Yüzeysel bir gözlemci **Ay**'ın Mısır'da çok önemli bir rol oynamadığı izlenimine kapılabilir; bu kesinlikle doğru değildir, aslında **Ay** orada her yerdedir.*

*Ünlü Horus'un Gözü efsanesi, büyük ölçüde **Ay**'la ilgilidir; Mısır takvimi **Ay** gözlemlerine dayanır; çok sayıda tanrı, bu gece yıldızını kişileştirir ve bazı cenaze anlayışları insan kaderinin dünya uydusunun döngüsüyle özdeşleştirilmesine dayanır.*

*Mısır'da "**Ay**" adı eril cinsiyettedir; genellikle hilalin ortasına yerleştirilmiş bir diskle temsil edilir. Horus'un Gözü en yaygın sembolik temsilidir ve gök tanrısının iki gözü olması normal olduğundan, sağ gözü **Güneş**, sol gözü ise **Ay**'dır. Bu nedenle ay döngüsü, sahibine (Horus) kızan sol gözün kaçıp kaybolmasıyla açıklanır. Thoth'un onu aramaya gitmesi ve sakinleştirmesi bu şekilde olmuştur. Thoth, Tanrı Râ tarafından gece saatlerinde onun yerine geçmesi için seçilmiştir. Çünkü kendi bu sırada yeraltı dünyasını dolaşmaktadır.*

*Mısır takvimi pratikte Ay döngülerinin bir açıklamasıdır ve aylar **Ay**'ın kaybolmasıyla, yani yeni aydan kısa bir süre önce başlar.*

*Mısır kozmolojisinde **Ay**'ın yalnızca doğuş evresi önemlidir ve temsillerin nesnesidir; bu nedenle ayinler dolunayı çağırmaya hizmet eder.*

***Ay**'ın büyüme evresi doğurganlığın ve üremenin en güçlü dönemine karşılık gelir; küçülme evresiyse boğanın hadım edilmesine benzetilir, bu durumda boğa gücünü yitirmiş zavallı bir öküze dönüşür.*

*Son olarak tutulma, olumsuz bir olayı haber veren veya ona eşlik eden kader işaretidir. Domuz, saf olmayan bir hayvan ve **Ay**'ın düşmanı olarak kabul edilir, çünkü **Ay**'ın alçalma evresinde isteyerek çiftleşmektedir.*

AY, EN TEHLİKELİ HAYAL

Maya mitlerinde Ay ve akrep, ölüm yeri olan Mictlàn'ı ya da dünyanın merkezine inen dokuz dikey cenneti koruduklan gece maceralarında sık sık bir araya gelirler.

Mayalar Ay'ı hayal etmenin tehlikeli olduğunu düşünürlerdi: Ay'ı hayal eden kişi, görme yetisini kaybedebilirdi.

ŞİİRSEL BİR ARAP YELKENLİSİ

...Bayraklarda, camilerde, şiirlerde, masallarda, güzel hat yazılarında Ay... Araplar, gece yıldızını böyle onurlandırmışlardır.

Arap şairler için Ay, faziletleri sayesinde bu görkemli yolculuğu yapabilen mübarek müminleri gök kubbeye taşıyan, muhteşem "hurilerle" dolu bir yelkenlidir.

Fars masallarının muhteşem bir derlemesi olan Binbir Gece Masalları'nda gümüş bir gemiye binenlerden bahsedilir.

ANLAŞMAZLIK KRUVASANI

1529 yılında, son derece kültürlü ama gururlu bir hükümdar olan Türk Sultanı I. Süleyman, Viyana'ya saldırdı.

Avusturya direnişi tarafından püskürtülen sayısız saldırıdan sonra Türkler, açlıktan ölmek üzere olan savunucularının teslim olmasını umarak şehri kuşatmaya karar verdi.

Bu vesileyle Viyana'daki Hıristiyanlar, İslam sancaklarındaki hilallerden esinlenerek ekmeğe yeni bir şekil verdiler. Küçümsediklerini göstermek için bu "kruvasanları" yediler ve sonunda kuşatmayı kaldırıp Türkiye'ye dönen düşmanla alay ettiler.

VE ASTOLFO HİPOGRİFE BİNDİ

Matteo Maria Bolardo ve Ludovico Ariosto, Fransa Şovalyelerinin kahramanlıklarını ve Orlando'nun Angelica'ya duyduğu aşkı şiirsel bir dille anlatmışlardır.

Durandarte'ın kılıcı ve sihirli çeşmeler, büyülü kaleler, Sarazen savaşçılar ve çiçekli labirentlerin diğer koruyucuları arasında Orlando aklını kaybedecek ve Dünya'da kaybolan her "şey" gibi kendini Ay'da bulacaktır.

Şarlman'ın şovalyesi Astolfo, Hippogriff'e binerek Orlando'nun kayıp aklını kurtarmak için aya gidecektir.

YEDİ BİN ALAMETİN BÜYÜLÜ GİZEMİ

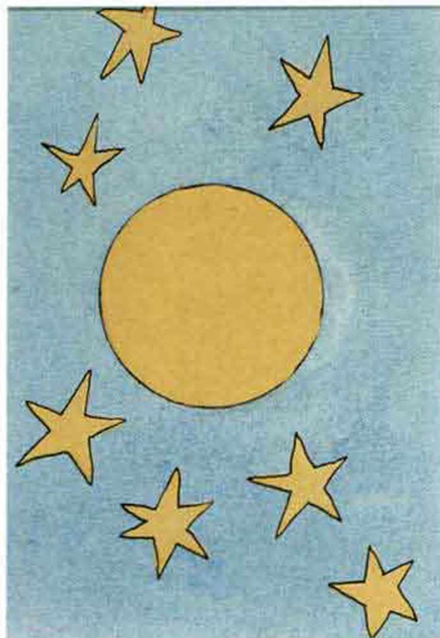
İnsanlar düşünmeye başladıklarından beri Ay'a, Güneş'e ve diğer gezegenlere büyülü değerler atfetmek istemişlerdir.

Ay'ın hareketinin deniz dalgalarının hareketiyle, med-cezirle bağlantılı olduğunu çözdüler. Tutulmalar sırasında Ay'ın berrak ışığının zayıfladığını gözlemlediler ve böylece astronomik ve astrolojik bilgilerini artırarak, gizemli görünme ve kaybolma hareketlerinin gün, ay ve yıl olarak sayılabileceğini keşfettiler.

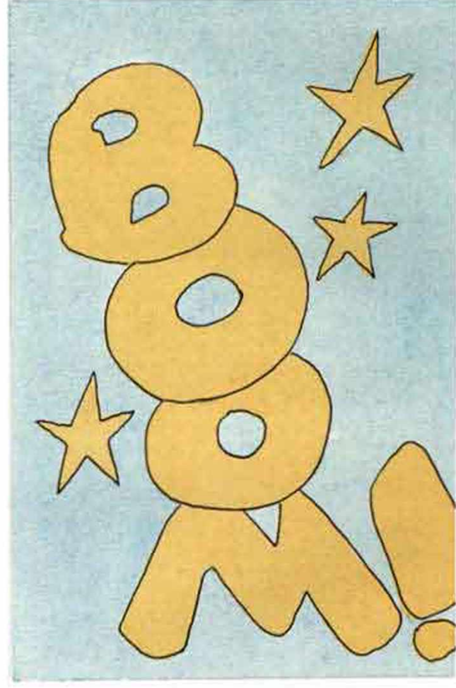
Ninova ve Asur kütüphanelerinde yedi binden fazla astrolojik alametten oluşan bir "katalog" bulunuyordu.

***Astroloji** ve **astronomi** adı verilen bu iki büyülü bilime, aynı derecede gizemli, üçüncü bir bilim daha eklenir. Bu, Tanrı'nın gazabı olarak bilinen Melek Samael'in, büyülü formülleri içeren bir zümrüt olarak ortaya çıktığı, "lanetli" bir bilimdir: **Simya**.*

Ay ve simya her zaman iyi arkadaşlar olmuşlardır ve olmaya da devam edeceklerdir ve sembollerine her zaman akrepler, sihirli daireler, gizli isimler, gizli formüller ve benzerleri eşlik eder.

BOOM!

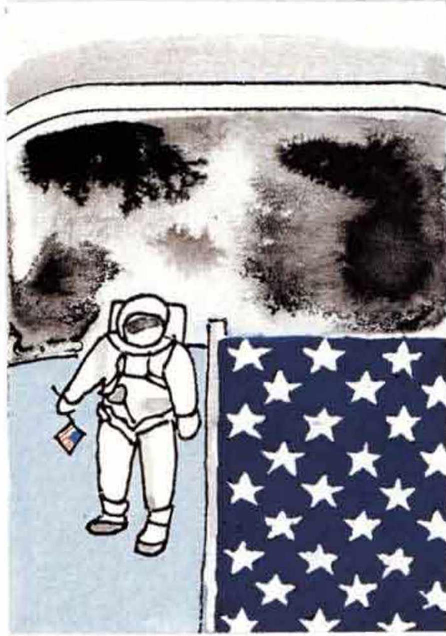
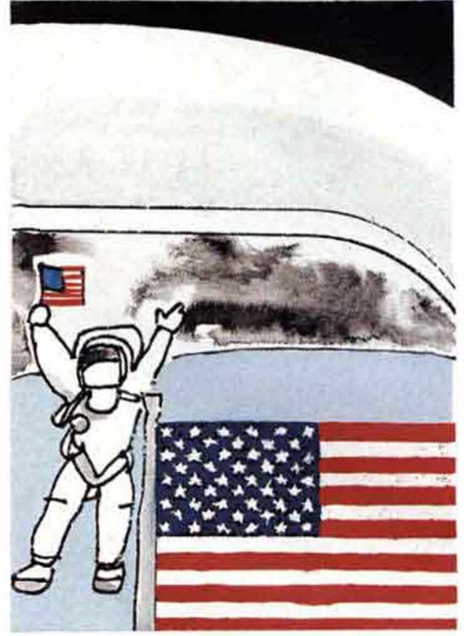
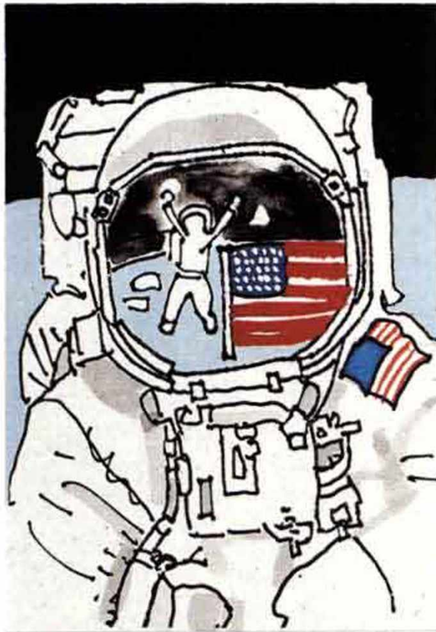
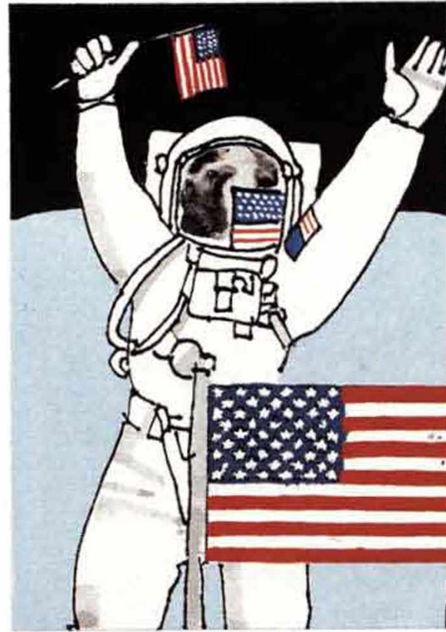
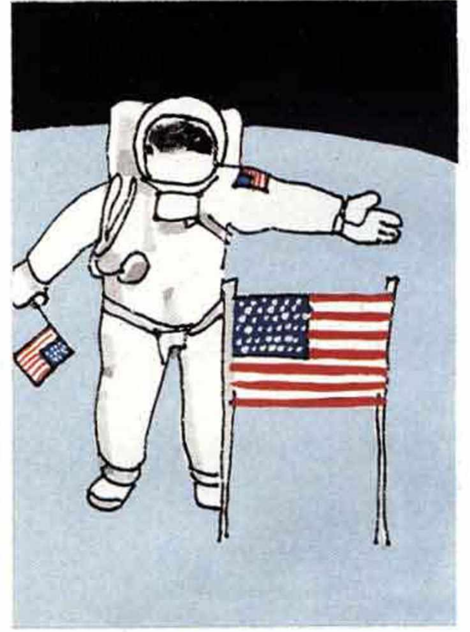

FANTASTİK BİR SICAK HAVA BALONU

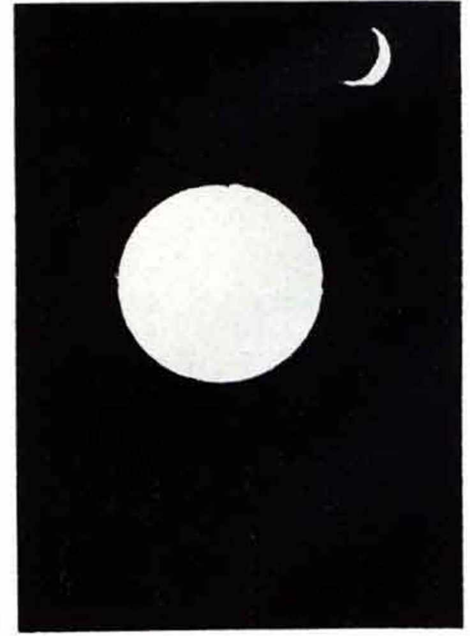
18. yüzyılda yaşamış bir Alman yazar Rudolf Erich Raspe, Ay'a birçoklarından daha geç, bazılarından daha erken gitmiş bir subayın maceralarını kaleme aldı.

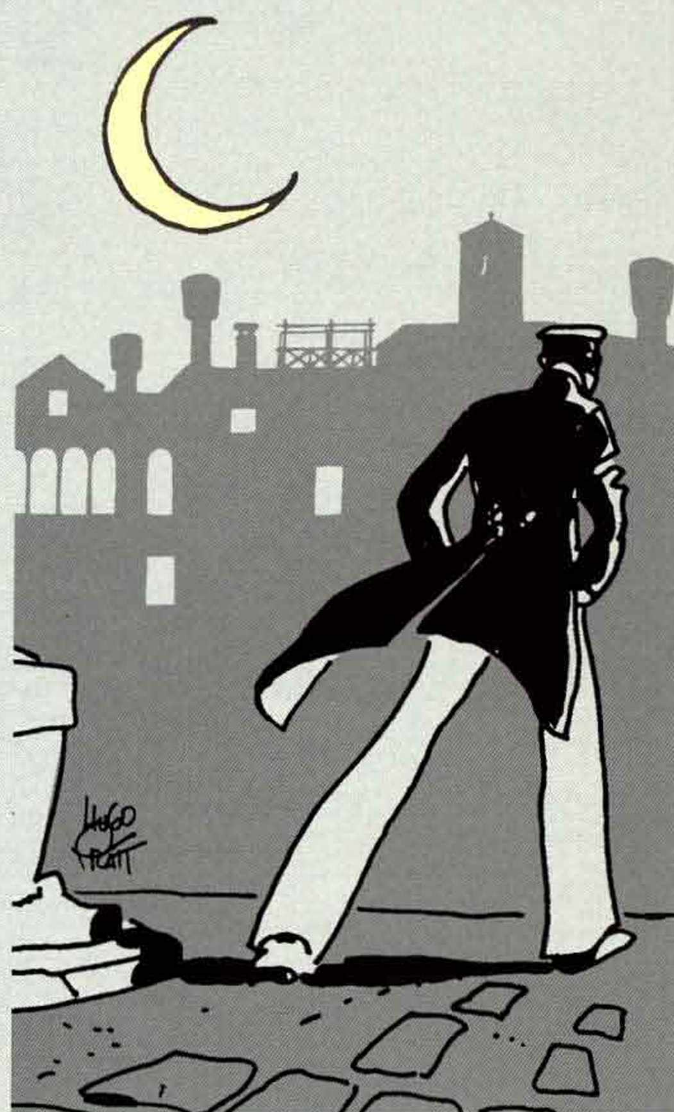
Hikâyeye göre bir kez sıcak hava balonuyla, bir kez top güllesiyle ve üçüncü kez de kendi saçlarına tutunup yükselerek aya giden bu Alman subayının adı Munchausen Baronu Karl Friedrich Hieromymus idi.

Cagliostro ve Casanova espri ve oyun arkadaşıydılar.

İki yüzyıl sonra fantazi, gerçeğe dönüştü: Dünya'dan gönderilen bir astronot Ay'a ayak bastı.

Cet ouvrage n'est pas destiné à la vente et ne peut être vendu, il est offert à l'achat de deux titres de l'oeuvre de Hugo Pratt édités chez Casterman.
CK0487